

Sygn. akt V U 1021/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Słupsku

odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 8 maja 2013 roku znak (...)

w sprawie **A. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. D. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku numer 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 11 kwietnia 2013 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego A. D. 60 zł (sześćdziesiąt zł) tytułem zwrotu kosztów procesu

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. D. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 08.05.2013 r., znak (...) odmawiającej mu prawa do emerytury.

Ubezpieczony zaskarżył powyższą decyzję w całości oraz domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury podnosząc, że na dzień 01.01.1999 r. spełnił wszystkie niezbędne warunki do jej przyznania.

Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999r. wymagany staż ogółem ale nie wykazał 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia:

- od 01.09.1968 r. do 26.06.1971 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...);

- od 22.04.1975 r. do 24.11.1988 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K..

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. D., urodzony w dniu (...), w dniu 11.04.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nie pozostaje w stosunku pracy, prowadzi działalność gospodarczą. Wykazał

według stanu na dzień 01.01.1999r. okres składkowy, nieskładkowy w wymiarze 30 lat 2 miesiące i 4 dni, w tym zdaniem organu rentowego żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1 – 3, kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych – k. 4, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k. 16, zaskarżona decyzja k. 17 – 17 v., akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 25 v. w zw. z k. 27 (00:08:52 – 00:20:48)/

Ubezpieczony A. D. od 01.09.1968 r. do 11.04.1975 r. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. początkowo jako uczeń (...), a od 08.07.1971 r. jako spawacz. W trakcie zatrudnienia tj. od 22.04.1972 r. do 11.04.1975 r. odbywał zasadniczą służbę zawodową. W dniu 15.06.1971 r. ubezpieczony zdobył uprawnienia spawacza. Nauka w szkole trwała do końca czerwca 1971 r., była to szkoła dla pracujących. W czasie nauki ubezpieczony pracował 8 godzin dziennie, w soboty 6 godzin jako spawacz. Po ukończeniu nauki był taki samym wymiar czasu jego pracy. Po zdobyciu uprawnień spawalniczych od 08.07.1971 r. ubezpieczony wykonywał głównie roboty spawalnicze przy łączeniu rurociągów przemysłowych. Sporadycznie wykonywał styki szepne, które były wykorzystywane przy montażu, były to również prace spawalnicze. Prace były czasami wykonywane na wysokości, a czasami w głębokich wykopach. Ubezpieczony spawał również rurociągi używane do przesyłu wody pitnej. Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Po powrocie z wojska wrócił do tego samego zakładu pracy, który międzyczasie się podzielił i od dnia 22.04.1975 r. do 24.11.1988 r. ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. ubezpieczony w trakcie pracy nie korzystał z urlopów bezpłatnych. W trakcie zatrudnienia wykonywał głównie prace spawalnicze, nie wykonywał innych czynności wodno-kanalizacyjnych.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 25 v. w zw. z k. 27 (00:08:52 – 00:20:48), zeznania świadka J. F. – k. 25 v. w zw. z k. 27 (00:22:52 – 00:27:56), zeznania świadka J. P. – k. 25v – 26 w zw. z k. 27 (00:27:57 – 00:32:08), książeczka spawacza – koperta k. 22, świadectwo pracy z dnia 18.04.1975 r. – k. 4 – 4 v., akta osobowe ubezpieczonego koperta k. 19 – świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 06.05.2003 r. – k. 3, karta powołania do czynnej służby wojskowej- k. 27, akta osobowego ubezpieczonego koperta k. 21: podanie o przyjęcie do pracy z dnia 21.04.1975 r. , życiorys, świadectwo pracy z dnia 24.11.1988 r.

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 25 v. w zw. z k. 27 (00:08:52 – 00:20:48), zeznania świadka J. F. – k. 25 v. w zw. z k. 27 (00:22:52 – 00:27:56), zeznania świadka J. P. – k. 25v – 26 w zw. z k. 27 (00:27:57 – 00:32:08), książeczka spawacza – koperta k. 22, świadectwo pracy z dnia 18.04.1975 r. – k. 4 – 4 v., akta osobowe ubezpieczonego koperta k. 19 – świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 06.05.2003 r. – k. 3, karta powołania do czynnej służby wojskowej- k. 27, akta osobowego ubezpieczonego koperta k. 21: podanie o przyjęcie do pracy z dnia 21.04.1975 r. , życiorys, świadectwo pracy z dnia 24.11.1988 r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. D. dotyczące ustalenia uprawnień do emerytury w warunkach szczególnych zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 – w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. – emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Obecnie od 01.01.2013r. brak jest obowiązku rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem jako warunku nabycia prawa do emerytury.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony A. D. na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu (...)r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznano za pracę w szczególnych warunkach prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym (Dział XIV pkt 12). W zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i renty (Dz. U. MB i PMB nr 3, poz. 6) wymienione jest stanowisko spawacza dział XIV, poz. 12 pkt 1.

Postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w całym spornym okresie zatrudnienia jest pracą w warunkach szczególnych, w tym również w trakcie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego na stanowisku spawacza była pracą w warunkach szczególnych. Ubezpieczony posiadał stosowne uprawnienia do zajmowania stanowiska spawacza.

Fakt pracy w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza potwierdzili świadkowie pracujący razem w ubezpieczony w spornym okresie również na stanowiskach spawacza tj. J. F. i J. P..

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresu zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, jak i rodzaju wykonywanych czynności. Świadkowie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

W ocenie Sądu zeznania świadków i dane z akt osobowych ubezpieczonego, w tym książeczki spawacza w pełni potwierdzają sporny okres zatrudnienia A. D. w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W oparciu

o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza.

Zdaniem Sądu uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

Ubezpieczony posiada wymagany, według stanu na dzień 01.01.1999r. tj. na dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Wykazał zatem, iż spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury. Nawet gdyby przyjąć, że okres służby wojskowej od 24.04.1972 r. do 11.04.1975 r., co nie ma podstaw w przepisach prawa, nie był pracą w warunkach szczególnych to ubezpieczony łącznie posiada po odjęciu tego okres służby łącznie 17 lat 2 miesiące i 15 dni pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekraczała wymagane 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu A. D. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 11.04.2013 r. tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd m.in. z uwagi na wpisane w świadectwach pracy stanowisko monter-spawacz. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 i 108 § 1 k.p.c. zasądzając od organu rentowego jako przegrywającej sprawę koszty poniesione przez ubezpieczonego A. D. tytułem zastępstwa procesowego. O zasądzenie tych kosztów pełnomocnik ubezpieczonego radca prawny B. Ż. wniosła na rozprawie przed SO w Słupsku w dniu 10.09.2013 r. (v. k. 25 w zw. z k. 27 akt sprawy (00:04:15 – 00:07:11)). Sąd zasądził kwotę 60 zł stanowiącą minimalne wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym należną w sprawach o świadczenie z ubezpieczeń społecznych tj. w oparciu 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.